

တၢ်ဘျီဘၣ်က့ၤ တၢ်စံးကတိၤဘၣ်ယး COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်

ပျၤအါဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတဖၣ် ဘၣ်ယး COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အမၤညီၣ်န့ၢ်အသးန့ၣ်လီၤ.လံာ်တီၢ်လံာ်မိအံၤဟ့ၣ်န့ၢ်ဘၣ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်ကီၢ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်လီၤ.

✓ တၢ်တလဲၤခိပတၢ် တၢ်ပျၤဖျဲးအပတီၢ်တဖၣ် နီတမံၤ လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် လဲၤခိဖျိတၢ်ဝဲ တၢ်ပျၤဖျဲးအပတီၢ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါမၤလိတဖၣ် ဒ်သိးဒီးကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး ကသံၣ်ကသီတဖၣ် ထုးထီၣ်ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်အံၤသ့ၣ်ချၢ မ့ၢ်လၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အီၤလၢ အပူၤကွၢ်တဘျုးန့ၣ် ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့လၢ ဝဲၣ်ဒရဲၣ်ပဒိၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

✓ COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကါအီၤသ့ၣ်လၢပျၤကိးဂၤဒဲးလၢ အိၣ်လၢကရၢၢ်လၢတၢ်အါၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဟ့ၣ် ပျဲအီၤန့ၣ်လီၤ.

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် တၢ်သမံသမိးမၤကွၢ်အီၤလၢ တၢ်ယုသ့ၣ်ညါ ကသံၣ်ကသီတၢ်မၤလိတဖၣ်ယုာ်ဒီး ပျၤတဘျုးကလးလၢအသးန့ၣ်, ကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ်, ကလုာ်ဒုၣ်တၢ်လီၤစၢလၢ အလီၤဆီလိာ်အသး ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ပျၤဖျဲးဒီးတၢ်စူးကါအီၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် ဆီတလဲန DNA တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

mRNA (messenger RNA) လၢအိၣ်လၢ Pfizer ဒီး Moderna COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် ဆီတလဲ မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ် ပျၤအတၢ်လီၤစၢ (DNA) တသ့, မ့ၢ်လၢအဝဲန့ၣ် တန့ၣ်လီၤဆူ ဝဲ(လ) အခါၣ်သးနီတဘျီ, ဝဲတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် DNA အလီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲ mRNA မၤအတၢ်မၤဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်, တၢ်မၤဟးဂီၢ်ကွၢ်အီၤလၢ နီၢ်ခိမိာ်ပျၤန့ၣ်လီၤ.

✓ Johnson & Johnson ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် COVID-19 တဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီးဖိသၣ်ဆံးအထံးရှူလၢအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တၢ်မၤအီၤခိဖျိ တၢ်စူးကါဘဲရူး(စ)အခါၣ်လၢ တမၤဆါတၢ်, လၢတၢ်ကိးအီၤလၢ အဒံၣ်နီၣ်ဘဲရူး(စ) (adenovirus) န့ၣ်လီၤ.ဘဲရူး(စ) လၢအခါၣ်န့ၣ် ဒိၣ်ထီၣ်လၢဖိသၣ်ဆံးအဝဲ(လ)ပူၤ လၢတၢ်ထၢဖျိၣ်အီၤလၢ တဘျုးန့ၣ်အတီၢ်ပူၤလၢ တၢ်မၤဆုၤကတဲာ်ကတီၤအီၤ ခိဖျိလၢပျၤလၢအထုးထီၣ် ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါန့ၢ်အကရၢၢ်ဒီး တၢ်မုတတၢ်သကဲးပတ်သနီတၢ်မၤကျိၣ်ကျဲ တၢ်ကရၢၢ်တဖၣ်ဖၢ်ဖျါထီၣ်လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပျၤတဖၣ်အံၤ ဆဲးကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် ဝဲတၢ်မၤန့ၢ် ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တသ့ဘၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

✓ COVID-19 ကသံၣ်တဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီးမဲၣ်ခြိၣ်ခွံး(ပ)ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

COVID-19 ကသံၣ်အသိတဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီး မဲၣ်ခြိၣ်ခွံး(ပ) လၢကလူၤယုသ့ၣ်ညါ မ့တမ့ၢ် ကွၢ်စုၣ်ကယာ်ပျၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအပူၤယာ်တၢ်လၢ အသုတဟးဂီၢ်, တၢ်အဒံၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ပနံာ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤအီၤလၢထိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တပၣ်ယုာ်ဒီး- ရူးဘၢၣ်အထုး, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အပူၤယာ်တၢ်လၢအသုတဟးဂီၢ်,အသုတဟးဂီၢ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ပနံာ်လၢတၢ်မၤအီၤလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်, ပၣ်ယုာ်ဒီးထိး မ့တမ့ၢ် ကွၢ်လထံ(န) (gelatin) ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ် တမူလၢတၢ်ဒံၣ် တဖၣ်အပူၤဘၣ်ဒီး တပၣ်ယုာ်ဒီး ပနံာ်တဖၣ်လၢ တၢ်မၤအီၤလၢတၢ်ဒံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ ပျၤမိာ်အတဖၣ်န့ၣ် ဆဲးကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖျိၣ်အဝဲအံၤလၢ ဒုးန့ၣ်ဝဲလၢ COVID-19 ကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် တကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးလၢ ဖိသၣ်ဆံးလၢအိၣ်လၢအလီၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဟုးလီၤတဲာ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ပျၤတကလၢလံာ်လၢအိၣ်ဒီးဟုးသး လၢကကတီၤသကိးတၢ်ဒီးအကသံၣ်သရၣ်ဘၣ်ယး တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသအတဖၣ် ဒ်သိးကနီၢ်ပာ် တၢ်န့ၢ်ဘျုးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတဖၣ်လၢ တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသအတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါ တဒုးကဲထီၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်အိၣ်ဖိအိၣ်လံၤ အဂီၢ်ဘၣ်လီၤ.**

မ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲတန့ၤလၢ နမ့ၢ်ဆဲၣ်ဒီးနဖိန့ၣ်, နဆဲး COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါသ့လီၤ. တၢ်အုၣ်သးတအိၣ် နိတမံၤလၢ ကသံဃ်ဒီသဒါ ကဲထီၣ်တၢ်ဒိဘၣ်လၢ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်လီၤစၢလီၤသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ ဖဲနဘၣ်တၢ် COVID-19 ဒၣ်လဲၣ်တက့ၢ်.**

ပတသ့ၣ်ညါလၢနီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်တြီဆၢအယံၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ COVID-19 န့ၣ်ကအိၣ်ထဲလဲၣ်, ဒီးပတသ့ၣ်ညါလၢမ့ၢ်နီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်တြီဆၢန့ၣ်ကလီၤဆီလီၢ်အသးခါန့ၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢနတၢ်အိၣ် တဆုၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပတသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်ဆါကလုၢ်လီၤဆီတဖၣ် ကကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ် ထံးလၢပုၤလၢအဘၣ်တၢ် COVID-19 ဒ်လဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **နတဒီးန့ၢ် COVID-19 ခိဖျိလၢကသံဃ်ဒီသဒါအယံၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**

ကသံဃ်ဒီသဒါတဖၣ် တအိၣ်ဒီး COVID-19 ဘဲရး(စ) လၢအပူၤနိတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **ကသံဃ်အတၢ်ဒိဘၣ် ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအလီၢ်ခဲန့ၣ် ဆံးစ့ၤဝဲလီၤ.**

ကသံဃ်အတၢ်ဒိဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအစ့ၤ ဖဲနမ့ၢ်ထီၣ်သတြီအိၣ်ဒီး တၢ်မၤန့ၢ် COVID-19 တၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါ, ညိး, မ့တမ့ၢ် ဂီထီၣ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအလီၢ်, ခိၣ်ဆါ, တၢ်သး, တၢ်လီၤဘျးလီၤတီၤ, ဒီးတၢ်ကီၢ်ထီၣ်စ့ၤအခိပညိမ့ၢ်ဝဲ နနီၢ်ခိၣ်န့ၣ်ခိဆၢကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ်လီၤ. နကသံဃ်အတၢ်ဒိဘၣ် မ့ၢ်တအိၣ်န့ၣ် တဘၣ်နိတမံၤဘၣ်. ပုၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ် အတၢ်ခိဆၢလၢကသံဃ်ဒီသဒါအဖိခိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အလီၤဆီလီၢ်အသးန့ၣ်လီၤ.

✓ **COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်ကလီၤန့ၣ်လီၤ.**

နတၢ်အုၣ်ကီၤ မ့တမ့ၢ် နတၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢ ထံကီၢ်အတၢ်အိၣ်သး အိၣ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်တကြးယုနၢအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

✓ **ကသံဃ်ဒီသဒါအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါအခိၣ်ထံးတဖျၢၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.**

ကသံဃ်ဒီသဒါလၢအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါလၢ တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်အဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ကသံဃ်ဒီသဒါထီၣ်ရီၤတခါလၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်ယုထၢလၢအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါလဲၣ်လၢန့ၣ် ဂ့ၤဒိၣ်မးလၢ တၢ်ဒိသဒါတၢ်ဆါလၢအနးခိဖျိလၢ COVID-19, အခိပညိ အါဒၣ် တၢ်တက့ၢ် ပုၤတဂၤ တလိၣ်ဘၣ် လဲၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ် ဖဲအဲၤသ့ၣ်ဘၣ် COVID-19 ဖဲ အဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအလီၢ်ခဲ, ဒီးဖျါလီၤကဲလၢ အဲၤသ့ၣ်အတၢ်သံတၢ် ပုၤ ကအိၣ်ထီၣ်လၢ COVID-19 စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢကဘၣ်မၤ လိန့ၢ်အါထီၣ်

ပမၤလိခံးတၢ်ဂ့ၢ်တနီၤလၢ အဘၣ်ယးဒီး COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါတဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် ကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ် ဒိသဒါတၢ်န့ၢ်ဆံးယံၣ်လဲၣ်, ဒီးကသံဃ်ဒီသဒါန့ၣ် တၢ်စူးကါအိၣ်လၢ COVID-19 အတၢ်ရုၤလီၤအသးန့ၢ်ဆံးအါ လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် လၢအမၤကဒုလီၤ တၢ်ဒီးန့ၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါလၢ အမၤပုၤဖျးပသးသမ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖဲနီၤတဖၣ် ကက့ၢ်စ့ၣ်ကယံၣ်ကသံဃ်ဒီသဒါတဖၣ် လၢတၢ်ပူၤ ဖျးအဂီၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့ဒီးဒၣ်တၢ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယုထံၣ်န့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယး [Vaccine ကသံဃ်ဒီသဒါဖဲ \(www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/vaccine/basics.html\)](http://www.health.state.mn.us/diseases/coronavirus/vaccine/basics.html)

mn.gov/vaccine